

Гостра респіраторна вірусна інфекція

Що таке ГРВІ ?

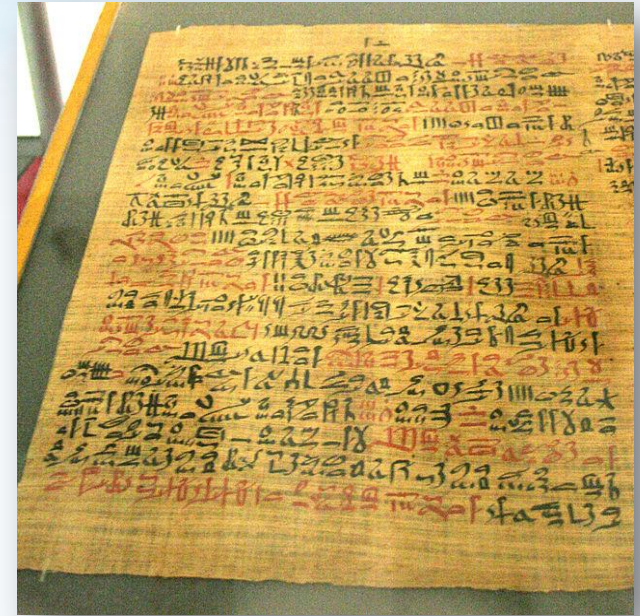
Гостра респіраторна вірусна інфекція (ГРВІ) – це збірне поняття, яке включає ряд захворювань, головним чином верхніх дихальних шляхів, викликаних вірусним збудником. ГРВІ займають значну частку серед усіх відомих захворювань і лідирують серед інфекційних патологій. Сезонні епідемії припадають на осінньо-зимовий період.

Трішки історії

Хоча причина гострої респіраторної вірусної інфекції була визначена лише у 1950-х роках, ця хвороба була знайома людству з давніх часів. Її симптоми і лікування було описано в *египетському папірусі Еберса*, найстарішому з існуючих медичних текстів, що був створений ще до 16-го століття до н. е. Назву «застида» почали вживати у 16-му сторіччі через схожість між її симптомами і наслідками впливу холодної погоди.

В 1946 році у Великій Британії Радою з медичних досліджень було створено Підрозділ з питань ГРВІ (CCU), і саме ним було виявлено риновірус у 1956 році. У 1970-х цей Підрозділ довів, що лікування риновірусної інфекції інтерфероном протягом інкубаційного періоду забезпечує деякий захист від хвороби. Ніякого практичного лікування не було розроблено. Підрозділ було закрито в 1989 році через два роки після того, як він завершив дослідження ролі пастилок для розсмоктування із вмістом глюконату цинку в профілактиці і лікуванні застуди, спричиненої риновірусом. Використання цинку було єдиним успішним лікувальним засобом, розробленим в історії Підрозділу.

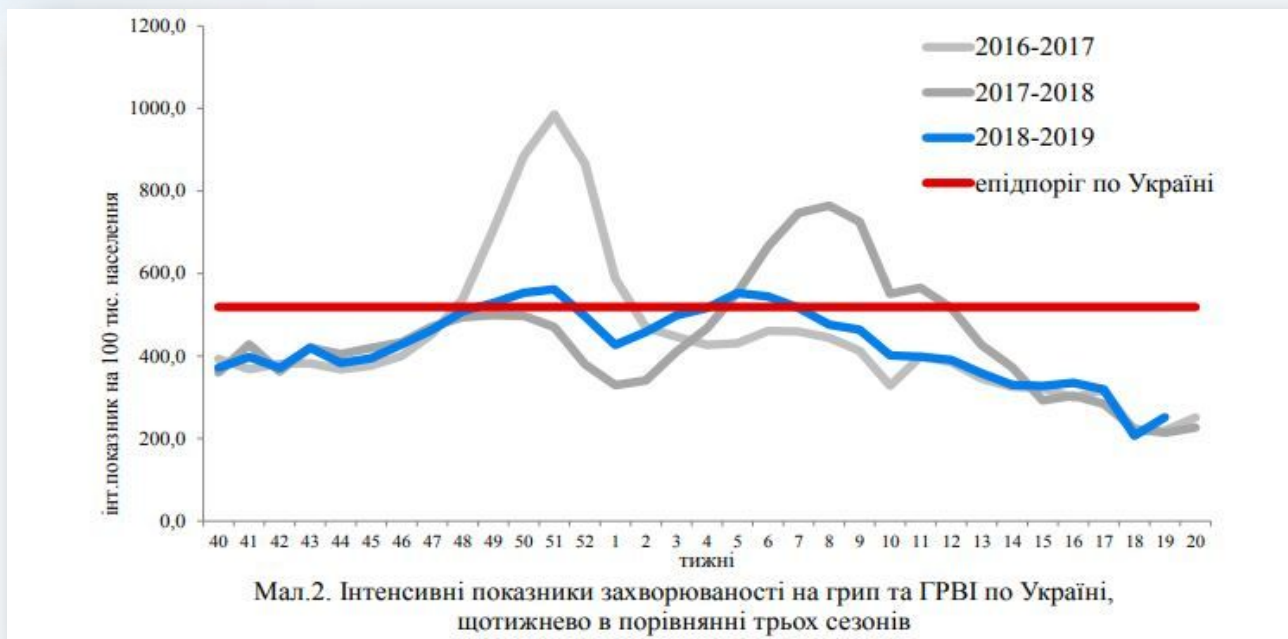

египетський папірус Еберса

Статистика

Гостра респіраторна вірусна інфекція є найбільш поширеною хворобою людства і вражає людей у всіх країнах.

- ✓ Дорослі зазвичай хворіють від двох до п'яти разів на рік.
- ✓ Діти можуть хворіти на застуду від шести до десяти разів на рік (школярі — до дванадцяти разів).
- ✓ Імовірність симптоматичних інфекцій збільшується в літньому віці через ослаблення імунної системи.

Грип чи ГРВІ?

Чим відрізняються симптоми грипу і ГРВІ:

Різниця між грипом та ГРВІ (гострою респіраторною вірусною інфекцією) насамперед полягає у тому, що збудниками грипу є різні штами вірусу (варіанти одного виду вірусу, що відрізняються за рядом властивостей), а збудниками ГРВІ є понад 200 вірусів, які часто не пов'язані генетично та належать до різних груп захворювань.

Основна різниця у симптомах грипу і ГРВІ полягає у тому, що грип розпочинається раптово і гостро, а впродовж періоду хвороби різко виражені ломота в тілі, озноб, головний біль і біль у м'язах, а ГРВІ - зазвичай починається поступово і супроводжується відчуттям "розбитості" та загального нездужання.

ГРВІ

ГРИП

Застуда

ГРВІ

Грип

Погіршення самопочуття	<i>поступове</i>	<i>швидко</i>	<i>раптове</i>
Температура тіла	<i>до 37,5° C</i>	<i>38° C</i>	<i>39° C-40° C: зберігається протягом 3-4 днів</i>
Інтоксикація	<i>не виражена</i>	<i>є, проявляється підвищеною втомлюваністю</i>	<i>є: сильний озноб, болі голови та при русі очима, боязнь світла, ломота в тілі</i>
Нежить і закладеність носа	<i>проявляється в перші години</i>	<i>виникає в перші дні</i>	<i>можуть з'явитися, як ускладнення, не раніше, ніж на 2-3 добу після виникнення хвороби</i>
Пчихання	<i>з'являється після виникнення нежиті</i>	<i>завжди її супроводжує</i>	<i>найчастіше відсутні</i>
Біль в горлі і його почервоніння	<i>дискомфорт виникає на другу добу після охолодження</i>	<i>виникає разом з кашлем і має виражений характер</i>	<i>з'являється на 2 добу хвороби, крім того, виникає кашель, викликаний болем в грудях</i>
Дискомфорт в очах	<i>ніякого нема</i>	<i>рідко: якщо приспала бактеріальна інфекція</i>	<i>часто виникає почервоніння</i>
Головний біль	<i>відсутній</i>	<i>може бути, якщо виникають ускладнення (гайморит, тонзиліт, бронхіт)</i>	<i>є і витримувати його без обезболюючих засобів практично неможливо</i>
Підвищена втомлюваність	<i>відсутня</i>	<i>може бути при збереженні високої температури більше доби</i>	<i>є і може зберігатися 2-3 тижні навіть після хвороби</i>
Безсоння	<i>відсутнє</i>	<i>може виникати на фоні високої температури</i>	<i>є і зберігається протягом 2-3 тижнів</i>

Класифікація

Залежно від того, які відділи й органи дихальної системи були схильні до зараження найбільшою мірою, виділяють різні види гострої респіраторної вірусної інфекції.

ГРВІ верхніх і нижніх дихальних шляхів включає:

- ❖ Назофарингіт
- ❖ Риніт
- ❖ Фарингіт
- ❖ Ринофарингіт
- ❖ Тонзиліт
- ❖ Ларингіт
- ❖ Трахеїт
- ❖ Бронхіт
- ❖ Бронхіоліт
- ❖ Респіраторний дистрес-синдром

Клінічна класифікація та фактори виникнення

ГРВІ має наступний поділ патологічних процесів:

- за перебігом – типова (маніфестна) і атипова (стерта, безсимптомна);
- за тяжкістю – легка, середня, важка і дуже важка ступень хвороби;
- за характером течії – неускладнене й ускладнене захворювання;
- за тривалістю – гостра (5-10 днів), підгостра (11-30 днів), затяжна (більше 30 днів).

	Фактори виникнення ГРВІ:
	<ul style="list-style-type: none">• ослаблений імунітет;• гіповітаміноз;• переохолодження;• регулярні стреси;• наявність хронічних захворювань.

Ознаки захворювання

Основними клінічними проявами ГРВІ є:

- кашель (спостерігають приблизно у 50 % хворих),
- біль у горлі (трапляється майже в 40 % хворих),
- нежить
- закладання носа
- підвищення температури тіла (не дуже розповсюджений симптом у дорослих, проте часто зустрічається у немовлят і дітей молодшого віку).

Додаткові симптоми :

- біль у м'язах
- почуття втомлюваності
- головний біль
- втрату апетиту

Диференційні ознаки:

- кашель, який виникає під час ГРВІ, зазвичай є не настільки сильним, якщо порівнювати його з тим, що виникає під час захворювання на грип;
- кашель та значне підвищення температури вказують на вищу ймовірність грипу в дорослих;
- деякі віруси, які спричиняють ГРВІ, можуть взагалі не викликати появи симптомів.
- мокротиння, може різнитися або змінюватися від прозорого до жовтого та зеленого. Колір слизу не вказує, що саме є причиною інфекції: бактерії чи вірус.

Патогенез

Патогенез гострих респіраторних вірусних захворювань включає ряд стадій:

- впровадження вірусу в епітеліальні клітини дихальних шляхів, його репродукція;
- формування інтоксикаційного синдрому, місцевих запальних змін і алергічних реакцій;
- розвиток запальних процесів в органах дихання;
- формування імунітету і зворотній розвиток інфекційного процесу.

Особливості патологічного процесу визначаються складною системою захисно-приспосувальних реакцій, спрямованих на усунення можливості розмноження вірусу, його елімінацію.

Особливості перебігу хвороби при вагітності

ГРВІ при вагітності несе ризики для здоров'я майбутнього малюка. Особливо сильний негативний вплив вірусні інфекції дають на розвиток плода під час першого триместру. Саме в цей час відбувається закладання і формування тканин, органів і систем організму. Вірусна інфекція може призвести до сильних вад розвитку, а вони, у свою чергу, до загибелі плоду.

Менш небезпечна ГРВІ після 12 тижня вагітності. Але все ще зберігається небезпека розвитку гіпоксії або передчасних пологів.

Сучасні методи лікування та діагностики дозволяють запобігти небажаним наслідкам ГРВІ у вагітних. Головне – вчасно звернутися до лікаря за кваліфікованою допомогою.

Особливості захворювання у дітей

Максимальний пік захворюваності у дітей припадає на вік від 3 до 6-7 років. Часті ГРВІ, які спостерігаються в цьому віці, помилково асоціюють з імунодефіцитним станом у дитини. Широка поширеність гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей раннього віку вказує на високий рівень контактів. З віком сприйнятливість дітей до збудників ГРВІ знижується, тому що контакти з вірусами призводять до появи антитіл до різних видів збудників. Принципи діагностики та лікування ГРВІ у дітей такі ж, як і у дорослих.

Негайно викликаємо швидку, якщо при ГРВІ:

- Дитина поводить себе незвичайно – занадто збуджена або в'яла.
- Дитина важко дихає, носогубний трикутник посинів.
- Дитина втрачає свідомість.
- Виникають судоми.
- З'явилася висипка, яка не стає блідою, якщо натиснути пальцем.
- Температура сягає вище 39 і не збивається.
- Дитина відмовляється пити.

Ускладнення

Ускладнення при ГРВІ поділяються на специфічні та вторинні, викликані активізацією вторинної інфекції.

Специфічні ускладнення ГРВІ:

- Менінгіт
- Гостра дихальна недостатність
- набряк головного мозку
- Інфекційно-токсичний шок
- Гостра серцево-судинна недостатність

Несприятливим наслідком ГРВІ є активізація або приєднання вторинної бактеріальної інфекції. В результаті у хворого може розвинутися один з гострих процесів: синусит, отит, бронхіт, пневмонія.

Діагностика

Діагностика ГРВІ проводиться шляхом збору анамнезу, оцінки клінічної картини, результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження. Діагностичні заходи спрямовані на визначення нозології, клінічної форми, тяжкості стану і виявлення ускладнень.

Методи лабораторної діагностики ГРВІ:

- ❖ гематологічний;
- ❖ біохімічний;
- ❖ молекулярно-генетичний (ПЛР-діагностика);
- ❖ серологічний метод (виявлення антигенів вірусів і антитіл до вірусів в периферичній крові).

Інструментальна діагностика застосовується при розвитку ускладнень за показаннями терапевта чи педіатра.

Для уточнення діагнозу використовують:

- ✓ електрокардіографію;
- ✓ рентгенографію органів грудної клітини та придаткових пазух носа;
- ✓ нейросонографію;
- ✓ електроенцефалографію;
- ✓ УЗД органів черевної порожнини.

Лікування

Залежно від тяжкості захворювання лікування ГРВІ проводиться в умовах стаціонару або амбулаторно.

Принципи лікування гострих респіраторних інфекцій передбачають вирішення низки завдань, спрямованих на попередження:

- подальшого розвитку захворювання;
- розвитку ускладнень;
- формування залишкових явищ, хронічного і рецидивуючого перебігу.

На вибір тактики лікування ГРВІ великий вплив мають вік хворого, період і тяжкість захворювання, наявність і характер ускладнень. Терапевтичні заходи включають медикаментозну і не медикаментозну терапію.

Методи лікування гострих респіраторних інфекцій:

- етіотропна терапія;
- симптоматичне лікування;
 - імунотерапія;
 - дієтотерапія;
- седативна і підтримуюча терапія;
- санація верхніх дихальних шляхів;
- фізіотерапевтичні методи лікування;
- дотримання санітарно-гігієнічних норм;
- аерація приміщення.

Погодний фактор

Існує традиційна теорія, що застуда виникає внаслідок тривалого перебування на повітрі під час холодної погоди, наприклад, дощу або низької температури повітря взимку, що пояснює назву, яку отримала хвороба. Роль охолодження організму як фактор ризику гострого респіраторного вірусного захворювання є суперечливою. Деякі з вірусів, які спричиняють гострі респіраторні вірусні захворювання, є сезонними, вони частіше зустрічаються під час холодної або вогкої погоди. Вважають, що основною причиною цього є збільшення часу, який люди проводять у приміщенні та безпосередній близькості один до одного; зокрема, коли діти повертаються до школи після канікул. Однак це також може бути пов'язано зі змінами в дихальній системі, які призводять до швидкого інфікування. Низька вологість може підвищити частоту передачі вірусів, тому що сухе повітря сприяє швидшому розповсюдженню маленьких і легко поширюваних крапель, які довше залишаються в повітрі.

Профілактика

Для попередження розвитку захворювання використовується неспецифічна профілактика ГРВІ:

1. застосування противірусних препаратів і інтерферону;
2. здоровий спосіб життя і загартовування;
3. раціональне харчування;
4. прийом вітамінів;
5. регулярні фізичні вправи;
6. зниження ступеня перевтоми та стресу;
7. в осінньо-зимовий період зниження відвідування громадських місць;
8. Дотримання правил особистої гігієни
9. вакцинація проти грипу.

**Самолікування може бути
шкідливим для вашого здоров'
я!!!**

